

Navarra i Balears, població semblant i tracte fiscal discriminat

Les Illes explotades

Dividint els pressupostos de Navarra i Balears entre els respectius habitants, els resultats indiquen que a cada navarrès li correspon, aproximadament, deu vegades més que a un ciutadà de Balears, mentre que l'estat recapta a Balears tres vegades més que a Navarra.

Navarra i Balears. Dues comunitats autònomes de població semblant i un tracte fiscal molt diferenciat.

Una de les reivindicacions del nacionalisme econòmic de Balears ha estat la necessitat que les Illes poguessin accedir a un tracte fiscal igual que el de Navarra o el País Basc. La reclamació del concert econòmic no és exclusiva dels nacionalistes. En el discurs polític del Partit Popular de Balears –que governa amb majoria absoluta– també s'ha reclamat en més d'una ocasió el concert com la fórmula de finançament més adient per a les Illes.

NAVARRA-BALEARIS

Si comparem Navarra i Balears, al marge del sistema de finançament, el primer que cal observar és la distribució de la població.

Navarra té un poc més de mig milió d'habitants, dels quals uns 180 mil resideixen a la capital, Pamplona. És a dir, que una tercera part dels navarresos viuen a la capital. Balears, en canvi, presenta un percentatge de residents a Palma –sobre el total d'habitants de la comunitat– que és aproximadament del 50%. Aquestes dades ens permeten fer-nos ja una primera idea: Balears té una major població urbana.

Si ens fixam en la distribució per sectors productius de la població activa, veurem com Navarra té uns índexs molt més equilibrats que Balears. Les Illes ocupen més del 60% dels seus treballadors en el sector de serveis. Navarra no arriba ni al 50%. En el sector de la construcció treballa, a Balears, un 22% de la població activa, mentre que a Navarra aquest índex baixa fins un poc més del 7%. Pel que fa a la indústria, Navarra duplica àmpliament (més del 28% dels treballadors ocupats en aquest sector) a Balears (un poc més del 12%). Idèntica si-

Gabriel Canellas, president del Govern Balear. JOAN CELIA

tuació es dona en el sector primari: Navarra ocupa en aquest sector més d'un 6% de la seva població activa, i Balears només un 3,5%.

És evident, doncs, que ens trobam davant dues realitats socio-econòmiques molt diferents. En el cas balear el pes del sector serveis –turisme i oferta complementària– eclipsa qualsevol altra activitat econòmica. Navarra, pel contrari, mostra uns índexs que parlen d'un cert equilibri entre els sectors. La distribució de tot el valor de la producció demostra aquesta afirmació. Balears té un VAB

(valor afegit brut) de 891 mil milions de pessetes (que representa un 2,7% del de tot l'estat), un 80% d'aquests diners són aportats pel sector serveis, més un 10% per la construcció (íntimament relacionada amb el turisme: hotels, apartaments...). És a dir, un 90% del que produeixen, en termes de VAB, les Illes Balears prové, més o menys directament, del turisme. L'aportació de la indústria és minoritària, mentre que el sector primari (agricultura, ramaderia i pesca) és pràcticament inexistent.

La distribució del VAB navarrès, que ascendeix a un total de 512 mil milions de pessetes (un 1,5% del de tot l'estat), és molt més equilibrat. Predomina el sector serveis (47%) però molt ben acompanyat per la indústria (41%). El sector primari aporta un 7% i la construcció un 5%.

D'aquestes dades es dedueix clarament la gran diferència entre les estructures econòmiques de Navarra i Balears. Les Illes són una economia especialitzada en el turisme, quasi en exclusiva. Aquest fet fa que les estadístiques complementàries (els índexs socio-econòmics com el nombre de telèfons, consum domèstic d'energia elèctrica, automòbils turismes matriculats...) resultin normalment favorables a Balears.

Ara bé, per a comparar s'ha de tenir present el finançament de cada comunitat. I aquesta, ja és una altra història.

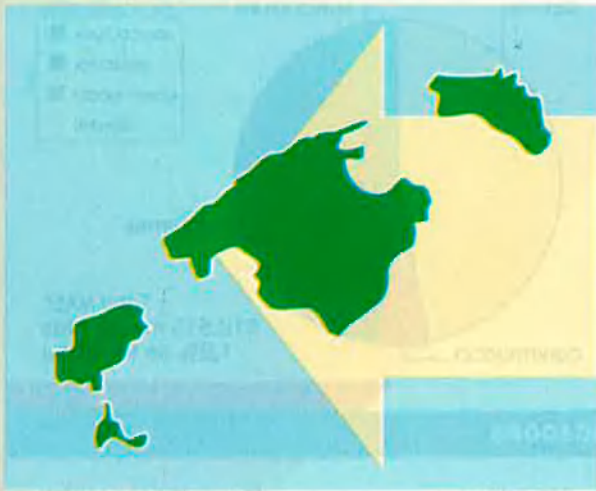
EL FINANÇAMENT

Només comparant els pressupostos de 1991 de cadascuna de les comunitats ja es veu la gran diferència existent. Mentre que Navarra supera els 212.000 milions, Balears només arriba als 31.000 milions.

La comparació no es pot establir entre els pressupostos de 1992, ja que Navarra encara no els té aprovats.

Respecte dels del 1991, a cada habitant de Balears li corresponen 41.189 pessetes. En el cas de Navarra cada ciutadà

BALEARS 'VERSUS' NAVARRA

SUPERFICIE I HABITANTS

PRESSUPOSTOS

* El pressupost de Navarra per al 1992 encara no ha estat aprovat

MERCAT DE TREBALL (milers de persones)

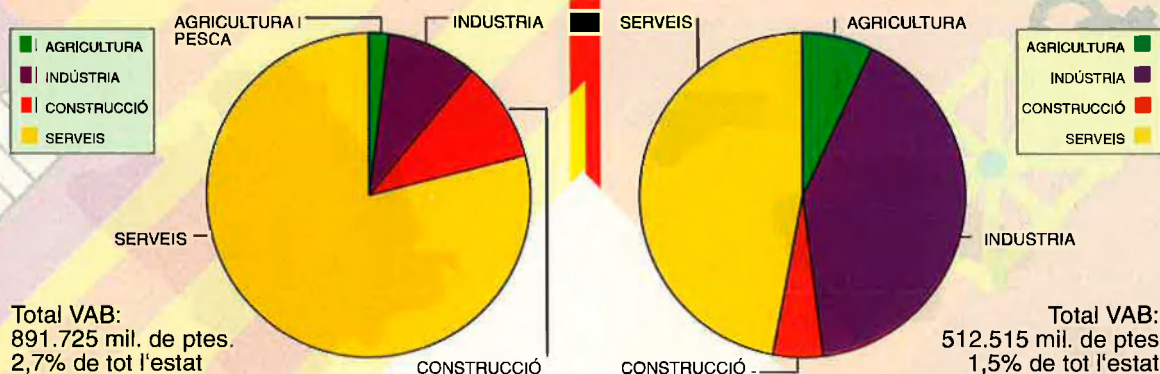
DESOCUPACIÓ I ACTIVITAT

Mitjana taxa d'atur 1990: 15,1%

Mitjana taxa d'atur 1990: 11,7%

VALOR AFEGIT BRUT. APORTACIÓ PER SECTORS

ALTRES INDICADORS

Renda/Càpita (1987)	1.116.298 ptes.	906.620 ptes.	Renda/Càpita (1987)
Exportació (1990)	21.041,7 milions de ptes.	188.887 milions de ptes.	Exportació (1990)
Importació (1990)	113.829,2 milions de ptes.	156.692,6 milions de ptes.	Importació (1990)
Consum domèstic d'energia elèctrica	699.142 milers de Kw/h	462.791 milers de Kw/h	Consum domèstic d'energia elèctrica
Automòbils turismes (1990)	36.090	14.858	Automòbils turismes
Telèfons (1989)	418.820	202.977	Telèfons (1989)

FONTS: Banc de Bilbao, Evolució econòmica. 1987 Informe anual econòmic CSCCI i N, 1990. Anuario del Mercado Español. Banc Espanol de Crèdit. 1990.

DOMENEC ORRIT

rep 403.123 pessetes. És a dir, pràcticament deu vegades més.

A més dels pressupostos de cadascuna de les comunitats, cal veure quina és l'aportació de l'estat. En el cas de Navarra, per a l'any 1989, ja que no es disposen de dades més recents, l'estat esmerçà a la comunitat foral 24.816 milions de pessetes i en recaptà 37.634 (sense comptar el "Cupo" que és el que paga Navarra a l'estat pel concert econòmic i que es pacta cada any). La diferència, doncs, és de 12.818 milions en favor de l'estat. Restant el que aportà el Fons de Compensació Interterritorial el mateix any (uns 700 milions) la diferència queda en uns 12.000 milions. A aquestes dades s'ha d'afegir el "Cupo", però les dades del 89 no estan disponibles, ja que el conveni que el regulava no és el que hi ha actualment. Com a dada indicativa, el 1990 el "Cupo" sumava 26.060 milions de pessetes.

En el cas de Balears, per l'any 1990, i seguint les dades que ofereix la conselleria d'Economia del Govern Balear, l'estat gastà a Balears per tots els conceptes la quantitat de 258.631,8 milions de pessetes. I recaptà un total de 350.291,9. La diferència a favor de l'estat va ser de 91.650,1 milions de pesse-

tes. N'hi ha 20.431 que són computables a "despeses indivisibles", és a dir, aquelles que com Defensa, Afers Exteriors, etc. no són computables a una comunitat concreta.

Si comparem el "Cupo" de Navarra de 1990 (26.060 milions), amb el que l'estat recaptà a Balears (91.650,1) la diferència és prou evident. És clar que al "Cupo" se li haurien d'afegir els milions que obté l'estat per l'altre concepte. A pesar de no disposar d'aquesta xifra, sembla prou clar que mai no arribaria a la xifra que recapta l'estat a Balears. Amb les dades de què disposem, l'estat recapta a Balears 3,5 vegades més que a Navarra. Si poguéssim obtenir les altres xifres difícilment aquesta proporció baixaria del doble.

Si dividim el que recapta l'estat pel nombre d'habitants, els resultats són prou significatius: una navarrès pagà 49.429 pessetes (sempre sense tenir present les aportacions que es fan al marge del "Cupo"), mentre que un ciutadà de Balears pagà 119.350 pessetes.

LES BALEARS, MALTRACTADES

La conclusió òbvia d'aquestes comparacions és que, a pesar que alguns ín-

dexs econòmics són favorables a Balears, el fet és que, quant a finançament, les Illes paguen moltíssim més que no Navarra. Dues comunitats amb un nombre d'habitants molt semblant i una que té un tracte fiscal incomparablement millor que l'altre. ¿Per què?

Els representants de l'estat a Balears han posat en dubte les xifres ofertes per la Conselleria d'Economia. Diu la Delegació del Govern, i el PSOE, que en realitat la diferència entre el que recaptà l'estat en 1990 i el que invertí només és d'un poc més de 3.000 milions. El que passa és que la Delegació i el PSOE no tenen present la imputació imputable a Balears que s'ingressa en altres delegacions d'Hisenda (86.678,1 milions de pessetes segons el govern). Diuen que són impossibles de calcular. El cas és que la Conselleria l'ha calculada i obté aquest resultat. En qualsevol cas, són doblers perfectament imputables a Balears. Són casos com els de les empreses que tenen el seu domicili fiscal a una altra ciutat, normalment Madrid, i fan l'activitat econòmica a Balears. ¿No és just que sigui imputable a Balears?

Miquel Payeras